

www.jollibre.com

© Del text: 2026, Manel Joan i Arinyó

© De les il·lustracions: 2006, Clara Milian

© D'aquesta edició:

2026, Sanoma Educación, SLU i Edicions Voramar SA.

Jolibre és una marca registrada directament o indirectament per Grupo Santillana Educación Global SLU, llicenciada a Sanoma Educación, SLU

València, 44. 46210 Picanya (València)

ISBN: 978-84-1153-167-2

Depòsit legal: M-87-2026

Printed in Spain – Impres a Espanya

Primera edició: febrer de 2026

Les matèries primeres utilitzades en la fabricació d'aquest llibre són reciclables i compleixen àmpliament la normativa europea de sostenibilitat, economia circular i gestió energètica.

Queda prohibit l'ús dels continguts d'aquesta obra, de qualsevol manera i per qualsevol procés, amb fins de mineria de textos i dades, aprenentatge automàtic, desenvolupament, entrenament i/o enriquiment d'intel·ligències artificials de qualsevol tipus.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Si en necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment, adreueu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org).

Estel al cel

Manel Joan i Arinyó

Il·lustracions de Clara Milian

jollibre

Per a Otger. Benvingut al món.

Era dimecres 8 de gener, el primer dia de classe després de les vacances de Nadal. Anna, la mestra, ens va dir que aquell trimestre vindrien uns membres de la muixeranga a fer-nos un taller. Seria un dilluns al mes en classe de tutoria.

Fortià i jo ens miràrem. Per la cara que va fer, vaig comprendre que li pareixia bé. Per a mi també era una bona idea. Que vinga gent de fora de l'escola a parlar amb nosaltres és sempre entretingut i enriquidor. Veus cares noves i t'ensenyes coses que no estan als llibres. Explicades per persones que són especialistes en la matèria.

—Què és la muixeranga? —van preguntar tres o quatre companys a la vegada.

Anna ho sabia, naturalment; els mestres ho saben quasi tot. Però va preferir que férem un debat sobre el tema i que ens aclarírem nosaltres mateixos.

—Les muixerangues són torres humanes. Una colla d'homes i de dones pugen uns sobre els altres i formen pisos: dos, tres, quatre...

10 —vaig dir.

—Molt bé, Estel —digué la mestra—. Ho has explicat de meravella en molt poques paraules.

—Dalt de tot puja un xiquet o una xiqueta, i tira un bes al públic —hi va afegir Fortià.

A poc a poc hi van intervindre més companys i arribàrem a la conclusió que el repte era pujar i baixar les torres humanes sense que s'afonaren.

A Cullera ja feia anys que teníem muixeranga i pràcticament tota la classe l'havia vista alguna vegada. Actuaven sempre en festes del poble, també el 9 d'Octubre i en alguna altra data. Ara bé, a pesar que la majoria els havíem

vist més d'una volta, no ens posàvem d'acord sobre la indumentària que portaven. Uns deien que anaven tot de roig, uns altres es pensaven que duïen els pantalons rojos i la camisa blanca i un tercer grup opinava que duïen la camisa roja i el pantalons blancs. Arribats en aquest punt, la mestra ho va buscar a Internet i ho projectà en la pissarra digital. Tenien raó els últims: la vestimenta de la Muixeranga de Cullera és camisa roja, pantalons blancs i faixa negra.

11

Més coses: les figures pugen als acords d'una tonada que també es diu *La muixeranga*. La interpreten amb tabalets i dolçaines.

—En cada actuació fan unes quantes figures diferents —ens va dir Anna.

—I el xiquet o la xiqueta de dalt de tot porta un casc al cap —va afegir Fortià.

De camí cap a casa el meu amic em va dir que, si no fora coix, li agradaria molt ser muixeranguer.

—I pujar com més amunt millor. Fins a tocar el cel.

—Compare, Fortià, això seria una torre de moltes altures! —em vaig exclamar.

—Bé, és només un dir. Però de segur que seria muixeranguer.

—Mira que bé: ja tens una cosa a fer quantingues força en les cames.

—Tant de bo arribe prompte eixe dia. Els metges diuen que a partir dels quinze o setze anys ja podran operar-me...

Em vaig girar perquè no em vera la cara. Sempre que el meu amic parlava del dia que podria caminar, els ulls se m'humitejaven i havia d'esforçar-me perquè no m'atacara la plorera.

—Jo no ho havia pensat mai, però ho dius amb tant d'entusiasme que m'has fet entrar ganes de ser muixeranguera —li vaig dir quan em vaig recuperar.

—I tu, que no ets molt gran, a pesar que ja tens onze anys, encara podries ser la xiqueta de dalt. Com xalaries!

—Sí, sí, però sense tocar el cel, eh! Que jo, si pujava damunt de tres o quatre pisos, ja ho tindria bé.

14 Vaig arribar a casa i ma mare encara no hi era. El meu cap no parava de barrinar com seria pujar a una muixeranga. Aplegà un moment que ja no vaig poder més, em vaig descalçar i me'n vaig pujar dreta damunt una cadira. No estava gens malament. Ho veia tot amb una altra perspectiva. No prou contenta, com que la cadira era prop de la taula, me n'hi vaig pujar i vaig saludar el públic amb un beset. Quanta imaginació! En aquestes ma mare aparegué al menjador. Jo estava tant en el meu paper que no l'havia sentida entrar a casa.

—T'has tornat boja?! —es va sobresaltar—. Què fas enfilada dalt de la taula i enviant besos a l'aire?

Li vaig dir la veritat i no em va bonegar, sinó que dinàrem en pau i tranquil·litat.

Ma mare i jo vivim en un adossat ací, a Cullera; però ella és d'Algemesí. Mon pare viu en

un pis a l'Alcúdia, d'on és, i estic amb ell un cap de setmana sí i un cap de setmana no, i la meitat de les vacances. Es van divorciar al cap de pocs mesos del meu naixement i la relació entre ells no és gens bona. Tot i així, davant meu no parlen malament l'un de l'altre. Ara, costa molt que es posen d'acord quan han de decidir alguna cosa sobre mi. Prou és que l'un diga blanc perquè l'altre opine que ha de ser negre. Així estan les coses.

Ella és infermera i ell, mestre.

No he estat amb tots dos junts mai de la vida, i és una cosa que em faria molta il·lusió. Si no volen tornar a ser parella, que no tornen, però almenys podríem ajuntar-nos de tant en tant.

16 El primer dilluns vingueren a classe tres homes i dues dones. Devien tindre entre seixanta i setanta anys, i físicament eren molt diferents. Vull dir, una dona, Cori, era prima. L'altra, superprima, es deia Empar. Quant als homes, un devia pesar setanta quilos, un altre huitanta i el tercer, més de cent. Arruixa que plou! Eren Miquel, el seu germà Xavier i Rafel.

—Quant pesa vosté? —li va demanar el xiquet més trapatroles de la classe a Rafel. La mestra no ens havia donat permís encara perquè hi intervinguérem.

La pregunta no molestà l'home grandot; al contrari, va servir perquè ens fera la primera explicació. A la muixeranga tenien cabuda per-

sones de totes les constitucions físiques. Naturalment, cada u ocupa un lloc segons el cos i les capacitats que té. Per entendre'ns, els més forts i pesats formen la base i els més lleugers pugen dalt.

—Com comprendràs —va dir Rafel al meu company—, jo no soc dels qui pugen dalt de tot per enviar un beset a la gent —mentre ho deia, en va fer el gest.

17

Tothom esclatà a riure i la resta de les explicacions van ser molt instructives i animades. Fins i tot quan va intervindre Fortià ens vam sentir motivats. Des de la seua cadira de rodes, es lamentà:

—Jo de segur que no puc ser de la muixeranga.

—Com que no?! —botà a l'acte la dona prima, Cori—. Tu podries ser mestre.

Al meu amic se li il·luminà el semblant. Jo hauria pogut dir que algun dia l'operarien i tindria força en les cames, però vaig pensar que no era el moment. El vaig mirar i, interi-

orment, li vaig dir: «De moment pujaré jo per tu!».

Un dels primers punts que ens explicaren va ser el de la seguretat. Recorde que van dir que no es podia participar en una muixeranga amb ulleres, arracades, braçalets, cadenes i pírcings al nas, als llavis o a les orelles. Ni a les celles.

18

Tot seguit vam eixir al pati i férem les primeres pràctiques. Per començar muntàrem pinets, que és quan algú puja dret als muscles d'un altre. Ens en van ensenyar la tècnica pujant les dues dones dalt de dos homes. Després, els xiquets i les xiquetes pujàrem d'un en un dalt de Rafel. Els altres dos homes se situaven al seu costat perquè la figura fora més segura. Les dones mentrestant havien de batallar amb tots nosaltres i posar-nos en fila perquè tots i totes volíem ser els primers a pujar.

Quan ja havíem fet tots el pinet —alguns fins i tot n'havíem repetit—, vam fer una figura. Els tres homes formaren la base i una xiqueta hi pujà damunt. Les dones i la mestra feren

en aquest cas el rol de seguretat. Però, abans, havien sigut també les dones les primeres a pujar perquè vérem com es feia. Anna, la vam animar perquè hi muntara també, però no s'hi va atrevir. Donà l'excusa que portava falda.

Fortià, ja en el paper de mestre, procurà situar-se en tot moment al costat dels monitors.

20 —Xiqueta, pareix que portes la muixeranga a la sang! Quantes vegades has pujat ja?

M'havien descobert. Jo intentava dissimular, però ho havia fet tan descarat que se n'adonaren. Havia fet tres pinets i havia pujat quatre voltes com a mínim sobre la base dels tres homes.

Ells no es queixaven, però crec que acabaren esllomats. A mi i als meus companys no se'ns acabava la corda. Damunt, tocaren el timbre i van eixir tots els altres alumnes de l'escola per anar-se'n cap a casa. Quan ens descobriren en un racó del pati, se'n vingueren i volgueren pujar ells també.

—Un altre dia! —els va prometre Anna alhora que els foragitava.

Quedava encara una sorpresa: Ona, una xiqueta de primer que era muixeranguera, s'acostà tota cofoia a saludar els seus companys. Aquests la van rebre amb molta alegria i la convidaren a pujar. Ella va dir que sí, encantada de la vida, i l'ajudaren a posar-se el casc. Tot seguit, els tres homes formaren la base, les dues dones feren el primer pis i Ona coronà la figura amb una facilitat espantosa. Ens férem mal a les mans de tant d'aplaudir quan ens llançà el beset. Ens havia deixat bocabadats.